

Duurzaamheidsregistratie bij mkb-ondernemingen¹

Milieu

E1 Klimaatverandering

Omschrijf de gebruikte grondstoffen voor energieverbruik en brandstofverbruik. Bereken op basis hiervan de uitgestoten hoeveelheid CO₂. Omschrijf daarnaast de maatregelen om emissies te reduceren en de 1,5 graden Celsius-doelstelling vanuit Europa te behalen. Druk deze punten onder andere uit in:

KPI 1 = Het energieverbruik van de onderneming, onder te verdelen in:

- Gasverbruik in M3/Warmtenet (verbruik in gigajoule)
- Energieverbruik uit grijze/groene stroom of stroom onbekend in kWh
- Teruglevering/Opgewekte energie door de onderneming (vb. zonnepanelen)

De uitstoot kan worden bepaald door onderstaand schema in te vullen:

	Aantal locaties	Verbruik	Teruglevering	Factor	Uitstoot kg CO ₂
Gas	x locaties	X m ³		2,134 kg CO ₂ / M3	kg CO _{2eq}
Warmtenet	x locaties			25,05 kg CO ₂ / GJ	kg CO _{2eq}
Elektra:					
Grijze stroom	x locaties	X kWh		0,536 kg CO ₂ /kWh	kg CO _{2eq}
Groene stroom	x locaties	X kWh	X kWh	0	-
Stroom Onbekend	x locaties	x kWh	x kWh	0,328 kg CO ₂ /kWh	kg CO _{2eq}
Totaal					kg CO_{2eq}

KPI 2 = Het brandstofverbruik van de onderneming, onder te verdelen in:

- Diesilverbruik in liters
- Benzineverbruik in liters
- Stroom in kWh

	Verbruik	Teruglevering	Factor	Uitstoot kg CO ₂
Diesel	X L		3,256 kg CO ₂ / l	kg CO _{2eq}
Benzine	X L		2,821 kg CO ₂ / l	kg CO _{2eq}
Grijze stroom	X kWh		0,536 kg CO ₂ / kWh	kg CO _{2eq}
Groene stroom	X kWh	X kWh	0	-
Stroom Onbekend	x kWh	x kWh	0,328 kg CO ₂ / kWh	kg CO _{2eq}
Totaal				kg CO_{2eq}

KPI 3 = Broeikasgassen overig (Indien van toepassing):

Bedrijfsspecifiek dienen afhankelijk van het verbruik de volgende broeikasgassen te worden gerapporteerd:

¹ Er is getracht voor deze KPI's aansluiting te vinden bij de VSME. Echter, de uitwerking van de KPI's is 7 pagina's i.p.v. 56 pagina's, waardoor er inherent eenvoudigere keuzes zijn gemaakt voor de rapportage, o.a. door de dubbele materialiteit weg te laten en de omrekenfactoren uit de GHG voor te schrijven. Deze KPI-lijst kan worden gezien als een opstap richting duurzaamheidsrapportage, met de mogelijkheid door te groeien richting VSME. De lijst betreft dus niet de volledige VSME! Indien een onderneming verder wil gaan, kan zij direct starten vanuit de VSME. De volledige VSME kan worden gevonden op: [Download \(efrag.org\)](https://efrag.org) (nu nog concept).

Broeikasgas ²	Verbruik	Factor	Uitstoot kg CO ₂
Methaan (CH ₄)		28 kg CO ₂ / kg	
Lachgas (N ₂ O)		265 kg CO ₂ / kg	
Fluorkoolwaterstoffen (HFK's)		div.	
Perfluorkoolstoffen (PFK's)		div.	
Zwavelhexafluoride (SF ₆)		23.500 kg CO ₂ / kg	
Stikstoftrifluoride (NF ₃) ³		17.200 kg CO ₂ / kg ⁴	
Totaal			kg CO₂eq

Dan hebben we nog drie vragen vanuit beleidsmatige keuzes:

1. Welke stappen heeft u als onderneming reeds gezet om de CO₂-uitstoot te verminderen?
2. Welke stappen bent u als onderneming van plan de komende drie jaar te zetten om de CO₂-uitstoot te verminderen?
3. Over welke thema's, gerelateerd aan het milieu, waar u reeds stappen heeft gezet om de CO₂-uitstoot te reduceren, zou u graag rapporteren?
 - a. Recycling
 - b. Fairtrade koffie
 - c. Fairphones
 - d. Gescheiden afval
 - e. Aanpassingen rondom afval/ uitval
 - f. Etc.

² Uitstoot wordt gemeten in CO₂-equivalenten. Mijn intentie was voor alle broeikasgassen de omrekenfactor op te nemen. Dit is veelal ook gebeurd, echter voor sommige "koolwaterstoffen", zoals ethaan (R170), propaan (R290), propeen (R1270), butaan (R600), iso butaan (R600a), zijn er verschillende omrekenfactoren beschikbaar afhankelijk van het "R"-nummer. Derhalve verwijs ik naast de concrete omrekenfactoren naar: [Lijst emissiefactoren | CO₂ emissiefactoren](#) voor de actuele omrekenfactoren.

³ [Verordening \(EU\) nr. 517/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende gefluoreerde broeikasgassen en tot intrekking van Verordening \(EG\) nr. 842/2006 Voor de EER relevante tekst \(europa.eu\).](#)

⁴ Deze waarde is uit 2014; voor NF₃ zien we verschillende omrekenfactoren, ook bij de GHG (bijv. 17.400). Voor nu hebben we toch besloten de NF₃ aan te houden uit bovenstaande verordening.

E2 Vervuiling

Geef een overzicht van de zorgwekkende stoffen die de onderneming gebruikt, produceert of uitstoot. Geef daarnaast aan voor welk deel van de omgeving deze stoffen schadelijk kunnen zijn (lucht, water, grond). Tot slot, geef, indien mogelijk, een inschatting van de vervuiling en maatregelen om vervuiling tegen te gaan.

KPI 4 = Rapporteren vervuiling (Indien van toepassing):

Vervuiling	Uitstoot kg CO ₂ Uitstoot in overige equivalenten
Indien van toepassing, uitstoot m.b.t. vervuiling van de lucht. <ul style="list-style-type: none">- Zwaveloxiden- Stikstofoxiden- Koolstofmonoxide- Fijnstof- Zware metalen	
Indien van toepassing, uitstoot m.b.t. vervuiling van water. <ul style="list-style-type: none">- Olie- Microplastic en plastic	
Indien van toepassing, uitstoot m.b.t. vervuiling van grond. <ul style="list-style-type: none">- Ammoniak- Persistente chemicaliën en pesticiden- Stikstof- Microplastic en plastic	

De uitstootgegevens worden op dezelfde manier berekend als uiteengezet bij onderdeel E1.

E3 Waterbronnen

Omschrijf het watergebruik, en van welke waterbronnen de organisatie gebruikmaakt. Druk dit onder andere uit in:

KPI 5 = Het absolute watergebruik van de onderneming, te rapporteren volgens het volgende format⁵:

	Huidig jaar	Vergeleken met voorgaand jaar	% doel behaald
Wateronttrekking in duizenden m ³			
Waterconsumptie in duizenden m ³			
Waterafvoer in duizenden m ³			
Waterafvoer van zeer zorgwekkende stoffen in tonnen of kilogram			
Gerecycled of hergebruikt water in duizenden m ³			
Opgeslagen water in duizenden m ³			
Waterintensiteit; watergebruik t.o.v. netto-omzet onderneming			

⁵ Indien watergebruik geen specifiek onderdeel is van de bedrijfsvoering, dan volstaat het alleen de waterconsumptie van de onderneming in m³ te vermelden.

E4 Biodiversiteit en het ecosysteem (indien van toepassing)

Omschrijf hoe de onderneming biodiversiteit en het ecosysteem beïnvloedt.

KPI 6 = Beoordeel de impact van de onderneming op de biodiversiteit en het ecosysteem, waarin wordt verwezen naar:

- Belangrijkste grondstoffen voor de onderneming
- Regio of land waaruit deze grondstoffen worden gewonnen
- De mate waarin het winnen van deze grondstoffen effect heeft op het betreffende ecosysteem en de biodiversiteit

E5 Gebruik van hulpbronnen en circulaire economie (indien van toepassing)

Omschrijf wat de organisatie doet aan circulariteit, en druk dit onder andere uit in:

KPI 7 = Het gewicht van hernieuwde materialen die worden gebruikt voor de productie en services van de onderneming.

KPI 8 = De hoeveelheid afval die de onderneming produceert, en in welke mate dit afval is te recyclen/in welke mate recycling heeft plaatsgevonden.

Social

S1 Eigen Personeel

Omschrijf hoe er binnen de onderneming wordt omgegaan met verschillen tussen mannen en vrouwen, en druk dit onder andere uit in:

KPI 1 = Verhouding tussen mannen en vrouwen, uitgedrukt in:

- Gemiddelde salaris van mannen en vrouwen en het verschil hiertussen. Te berekenen als: *(totale inkomsten van mannen – totale inkomsten van vrouwen)/totale inkomsten van mannen*
- De hoeveelheid vaste/ tijdelijke contracten onderverdeeld in man/ vrouw
- De hoeveelheid tijdelijke contracten onderverdeeld in man/vrouw

	Man	Vrouw	Vershil	Doelstelling (indien van toepassing)
Gemiddeld salaris				
% vaste contracten				

De cijfers kunnen eventueel worden aangepast per land indien van toepassing.

Omschrijf het beleid omtrent het vaststellen van salarissen, en druk dit onder andere uit in:

KPI 2 = Hoogst betaalde salaris afgezet tegen het gemiddelde salaris. Te berekenen als:

Totale jaarlijkse compensatie van het hoogste individu/mediaan van de totale jaarlijkse compensatie van de werknemers.

Omschrijf de mogelijkheden voor werknemers om zichzelf te ontwikkelen, en druk dit onder andere uit in:

KPI 3 = Gemiddeld aantal trainingen/scholingsuren van medewerkers, ingedeeld per:

- o Functiegroep/ salarisschaal
- o Gender

Functiegroep/salarisschaal	Man	Vrouw	totaal

Omschrijf het beleid omtrent overwerk van werknemers, en druk dit onder andere uit in:

KPI 4 = De hoeveelheid werknemers die meer dan 40 uur per week werkt. Te berekenen als:

Totale aantal FTE dat meer werkt dan 40 uur/Totaal aantal FTE binnen de onderneming.

Omschrijf het beleid omtrent de veiligheid van de werknemers, en druk dit onder andere uit in:

KPI 5 = Aantal meldingen van incidenten, ingedeeld per:

- Aantal incidenten met betrekking tot discriminatie
- Aantal incidenten met betrekking tot seksueel geweld
- Aantal incidenten met betrekking tot onveilig gevoel op de werkvloer
- Aantal incidenten op de werkvloer dat heeft geleid tot uitval van personeel
- Aantal incidenten met gezondheidsklachten als gevolg (werkgerelateerde gezondheidsklachten)

Deze getallen kunnen worden afgezet t.o.v. vorig jaar en de eventuele doelstelling.

Omschrijf het gebruik van ondernemingsraden:

KPI 6 = Aantal formele meldingen bij de ondernemingsraad, als er geen ondernemingsraad is bij de directie, ten aanzien van de werkomstandigheden/arbeidsvoorwaarden.

Overig

KPI 7 = Overige thema's S-kolom. Indien van toepassing dient de onderneming te rapporteren over:

Risico	Toelichting (indien van toepassing)
Gezondheidsrisico's	Welke gezondheidsrisico's zijn er en hoe probeert de onderneming deze te mitigeren?
% medewerkers dat onder de CAO valt	%, evt afgezet t.o.v. vorig jaar en doelstellingspercentage
Risico's voor medewerkers in de keten	Welke gezondheidsrisico's zijn er in de keten en hoe probeert de onderneming deze te mitigeren?
Risico's voor getroffen gemeenschappen	Welke gezondheidsrisico's zijn er rondom getroffen gemeenschappen en hoe probeert de onderneming deze te mitigeren?
Risico's voor eindgebruikers van jullie producten (denk aan overgewicht of andere gezondheidsrisico's)	Welke gezondheidsrisico's zijn er voor eindgebruikers en hoe probeert de onderneming deze te mitigeren? (vb. voorkomen obesitas)

Dan hebben we nog drie vragen vanuit beleidsmatige keuzes.

1. Welke stappen heeft u als onderneming reeds gezet t.b.v. het verbeteren van de omstandigheden voor werknemers?
2. Welke stappen bent u als onderneming van plan de komende drie jaar te zetten t.b.v. het verbeteren van de omstandigheden voor werknemers?
3. Over welke thema's uit de S-kolom (de mens), waar u stappen heeft gezet op het gebied van duurzaamheid, zou u graag rapporteren?

- a. Vrijwilligerswerk
- b. Werknemerstevredenheid
- c. Work-life balance
- d. Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt
- e. Loonkloofreducties
- f. Werknemers in de keten
- g. Getroffen gemeenschappen
- h. Risico's voor eindgebruikers
- i. Etc.

Governance/zakelijk gedrag

Omschrijf de samenstelling van de bestuursorganen, en druk dit onder andere uit in:

KPI 1 = De samenstelling van elk bestuursorgaan betreffende:

- Het aantal onafhankelijke bestuursleden
- Het percentage mannen en vrouwen
- Het percentage bestuursleden per leeftijdsgroep

Omschrijf de bijeenkomsten van elk van de bestuursorganen, en druk dit onder andere uit in:

KPI 2 = Het aantal vergaderingen per jaar van alle bestuursorganen, en het aantal aanwezigen bij elk van de vergaderingen (met evt toelichting waarom niet aanwezig).

Omschrijf hoe de onderneming haar stakeholders betreft bij het ontwikkelen van duurzaamheidsbeleid:

KPI 3 = Deelt de onderneming haar duurzaamheidsbeleid met relevante stakeholders, en hoe vindt deze uitwisseling van informatie plaats?

- Welke stakeholders zijn meegenomen? (leveranciers, werknemers, afnemers, banken)

Omschrijf het beleid omtrent corruptie, en druk dit onder andere uit in:

KPI 4 = Het aantal onderzoeken naar corruptie bij de onderneming, onderverdeeld in:

- Het aantal lopende onderzoeken
- Het aantal afgeronde onderzoeken in het afgelopen jaar, en de uitkomst van deze onderzoeken

Omschrijf het beleid omtrent privacy van werknemers, en druk dit onder andere uit in:

KPI 5 = Indien van toepassing, het aantal datalekken waarbij personeelsgegevens zijn betrokken.

Omschrijf het beleid omtrent betalingen, en druk dit onder andere uit in:

KPI 6 = Het gemiddelde aantal dagen waarbinnen de onderneming een factuur betaalt.

Dan hebben we nog drie vragen vanuit beleidsmatige keuzes.

1. Welke stappen heeft u als onderneming reeds gezet t.b.v. het verbeteren van de governance voor uw organisatie?
2. Welke stappen bent u als onderneming van plan de komende drie jaar te zetten t.b.v. het verbeteren van de governance voor uw organisatie?
3. Over welke thema's waar u stappen heeft gezet op het gebied van duurzaamheid zou u graag rapporteren?
 - a. AVG
 - b. Verplichte trainingen
 - c. Uitvraag corruptie
 - d. Uitvraag politieke betrokkenheid
 - e. Etc.

Beleidsmodule en businesspartnermodule

De beleidsmodule en businesspartnermodule zouden, zeker bij de opbouw van een systeem tot het registreren van duurzaamheid, minder aandacht moeten krijgen. Start met de basis en ga van daaruit verder werken. Voor de beleidsmodule wordt uiteengezet hoe er zou kunnen worden gerapporteerd, waarbij de onderneming uiteraard altijd extra informatie mag verstrekken:

- Heeft de organisatie in haar keuzes voor de toekomst rekening gehouden met de ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid? (indien ja, licht toe).
- Is daarbij naast de ontwikkelingen op korte termijn ook nagedacht over de middellange en lange termijn? (indien ja, licht toe)
- Worden duurzaamheidsthema's ook besproken met medewerkers, toeleveranciers en afnemers?
- Stelt de onderneming, of is de onderneming voornemens doelen te stellen rondom duurzaamheid om de toekomstige bestendigheid van de onderneming te waarborgen?
- Zijn er andere thema's waarover de onderneming in het kader van duurzaamheid op het gebied van milieu wil rapporteren? (bijv. beleid afvalscheiding)
- Zijn er andere thema's waarover de onderneming in het kader van duurzaamheid op het gebied van de mens wil rapporteren? (bijv. beleid vrijwilligerswerk)
- Zijn er andere thema's waarover de onderneming in het kader van duurzaamheid op het gebied van governance wil rapporteren? (bijv. voorkomen phishing)

De businesspartnermodule gaat vervolgens in op thema's die mogelijk vanuit de keten kunnen worden uitgevraagd. Deze hoeft u alleen in te vullen indien van toepassing en als de onderliggende stukken aanwezig zijn.

Onderwerp businesspartnermodule ⁶	Toelichting (indien van toepassing)
Omzet onderneming uit niet-duurzame sectoren (denk aan wapen-, tabaksindustrie, of fossiele brandstoffen) ⁷	Totale omzet uit niet-duurzame sectoren Omzet als % van de totale omzet uit niet-duurzame sectoren
Genderdiversiteit in management bodies	Geef de diversiteitspercentages m/v van: <ul style="list-style-type: none">- Raad van bestuur- Raad van commissarissen- Hogere managementlagen
Gevaarlijke stoffen ⁸	Welk % van de totale productie van de onderneming resulteert in: <ul style="list-style-type: none">- Gevaarlijke stoffen- Chemische stoffen
Mensenrechten	Werkt de onderneming, direct of indirect (in de keten), strijdig met de rechten van de mens?
Work-life balance	<ul style="list-style-type: none">- Heeft onderneming beleid rondom work-life balance?- Klachtenregistratie?- Zijn er mogelijkheden voor ouderschapsverlof, zorgverlof en andere "gebruikelijke" verloven?

⁶ Niet alle onderdelen van de businesspartnermodule uit de VSME worden hier uitgewerkt. De ideeën rondom doelstellingen dienen, indien van toepassing, al te worden besproken vanuit het beleid van de onderneming. Maar ook thema's over internationaal recht en de rechten van de mens zijn voor een gemiddeld Nederlands mkb-bedrijf nauwelijks een issue en derhalve weggelaten.

⁷ Aansluiten bij SBI-codes (bijvoorbeeld SBI-code 2540 - Vervaardiging van wapens en munitie).

[Overzicht Standaard Bedrijfsindeling \(SBI-codes\) voor activiteiten | KVK](#)

⁸ Hierbij kan aansluiting worden gevonden op de uiteenzetting van Rijkswaterstaat: [GEVI, UN en stofcategorie \(rijkswaterstaat.nl\)](#)